

Kozák Danuta köszöntése

Tisztelt Bíráló Bizottság, Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A teremben ülők közül bizonyára sokan látták a *Tűzszekerek* című filmet. Azt sem szükséges ecsetelni, hogy e mozi valóságos eseményt, az 1924-es párizsi olimpia két győztese, Harold Abrahams és Eric Liddell életútját dolgozza fel. Többen a film talán legdrámaibb, egyébként a valóságban is megtörtént részletére is emlékeznek, amint Liddell, a skót misszionárius még az olimpiát megelőző egyik négyszáz méteres versenyen elbukik, ám felpattan, a mezőny után lódul, s tetemesnek tűnő hátrányát ledolgozva elsőként ér célba.

A Nemzet Sportolói közé idén beválasztott Varga János életéből nem készült film. Pedig éppenséggel készülhetne. Birkózó olimpiai bajnokunk veretes pályafutásának igazán heroikus pillanata volt, amikor 1963-ban az utolsó perceket törött bordával küzdve, kínlódva nyerte meg a világbajnoki döntőt.

A sport hőskorából vett romantikus pillanatok, héroszok, amelyekből, akiből temérdeknyi akad – intézhetnénk el e két esetet. Ne tegyük. A sport ma sem nélkülözi a hősie pillanatok, az igazán nagy hősoket.

Közülük egy itt ül közöttünk. Ő nagy hátrányból indulva és betegen is nyert fontos versenyt. 2016-ban a moszkvai Európa-bajnokságon a rajtbíró hibájából csúnyán beragadt, majd amikor észlelte, hogy a bírónak esze ágában sincs visszalőni a futamot, meg sem fordult a fejében feladni a versenyt, ő is a többiek után iramodott, mint Liddell, s végül akkora előnnyel ért célba, amekkora hátrányból indult.

Akkor már sejtettük, hogy két hónap múlva, Rio de Janeiróban az olimpián ismét nagy tetre készül. Azzal azonban ő sem számolhatott, hogy a játékok alatt lebetegszik Rióban. BÉlfertőzés miatt átvirrasztott éjszaka után, törődöten, legyengülve állt rajthoz a kajak kettesek ötszáz méteres előfutámban Szabó Gabriellával, de a magyar páros így is bejutott a fináléba, amelyet másnap kis különbséggel meg is nyert.

Ki másét, természetesen Kozák Danuta hőstettét idézem meg.

A folytatás is jól ismert. Kozák Danuta egyesben utcahosszal, majd a négyessel is győzött, megszerezve ötödik olimpiai aranyérmét.

Azóta, ahogy mondani szokás, sok víz lefolyt a Dunán. Danuta életet adott egy kislánynak, majd újra nekiveselkedett az edzéseknek, s az idei világbajnokságon megismételte a riói bravúrt: ismét triplázott ötszáz méteren, egyesben, kettesben és négyesben is a legjobbra bizonyult.

Leírni, kimondani mindezt olyan könnyű. Hát nem az a dolga egy bajnoknak, hogy győzzön? Mikorra is időzítse egy sportolónő a gyerekáldást, ha nem az olimpiát követő, a megpihenést szolgáló időszakra? S mi sem természetesebb, hogy ha a csöppség már nem igényel minden percben anyai törődést, akkor újra elkezd futni, úszni, erősíteni, kezébe veszi a lapátot, s újra meghódítja a világot.

Kozák Danuta huszonkét éve kajakozik, s legkésőbb 2007-től fogva, amióta a felnőttek között datálódik rendkívül sikeres pályafutása, hihetetlen fegyelemben, önmegtartóztatásban telnek a napjai.

Nincsenek kilengések, átmulatott éjszakák, ellazsált edzések, minden percet, órát be kell osztani, még azt is meg kellett tervezni, kislányát mikor szoptassa, Zora mikor alszik, hogy közben ő maga is pihenessen. Minden egyes nap a maximumra kell törekedni.

Nem állítom, hogy minden sportoló, minden bajnok így éli a napjait. De aki állócsillagként ragyog fölöttünk hosszú éveken át, az napjaink sportjában, amikor hihetetlenül feszített a tempó, kiélezett a küzdelem, nűánsznyi különbségek döntenek a versenyzők között, az egyszerűen nem tehet, nem élhet másként.

Kozák Danuta még ennél is többre tör. Úgy hiszem. Azért csak hiszem, s pontosan nem tudhatom, legalábbis tőle nem, mert zárkózottan, a talmi népszerűsége fittyet hányva, a feladatára összpontosítva, abban a közegben éli az életét, amelyben igazán jól érzi magát. A családja körében. A férjével, aki egyben az edzője és a gyerekével, s persze a nagymamákkal,

nagypapákkal együtt, akik, ha Danuta programja úgy kívánja, besegítenek, s vigyáznak az unokára.

S hogy mi lenne az az „ennél is több”? Újabb három olimpiai arany. S nyolc arannyal – hátborzongató kimondani – az olimpiai história legeredményesebb magyar sportolójává emelkedne.

Itt, e falak között nemzetünk legnagyobbjai szinte kivétel nélkül megfordultak. S szinte kivétel nélkül a szellem óriásai voltak.

Higgyék el, kérem, a test önmagában kevés. Pontosabban, a testünknek vannak jobb és rosszabb napjai. Folyamatosan, megingathatatlanul csak az a test képes a legmagasabban szinten teljesíteni, amelyet erős lélek, alkotó szellem irányít.

Kozák Danuta nemcsak a magyar sport, hanem az egyetemes magyar kultúra kivételes alakja.

Novák Miklós